

JAARVERSLAG 2021

VOORWOORD

In 2021 zat onze samenleving tot over haar oren in de coronacrisis. Het jaar startte met een ongekende lockdown van 5 maanden, die nagenoeg het hele openbare leven trof. Ook de bibliotheken waren gesloten. Geen bezoekers over de vloer, stille vestigingen. Gelukkig konden we onze klanten wel blij maken met de afhaalbibliotheek. En er waren beperkt spreekuren voor inwoners die niet zonder ondersteuning konden.

Ondanks die omstandigheden hebben we ook veel wel kunnen doen, bijvoorbeeld voor scholen, kinderdagverblijven, voor laaggeletterden in onze gemeenten. Heel vaak hebben we activiteiten in een andere (digitale) vorm kunnen gieten om ze door te kunnen laten gaan. Dat kon alleen dankzij de creativiteit en niet aflatende inzet en motivatie van onze medewerkers en vrijwilligers.

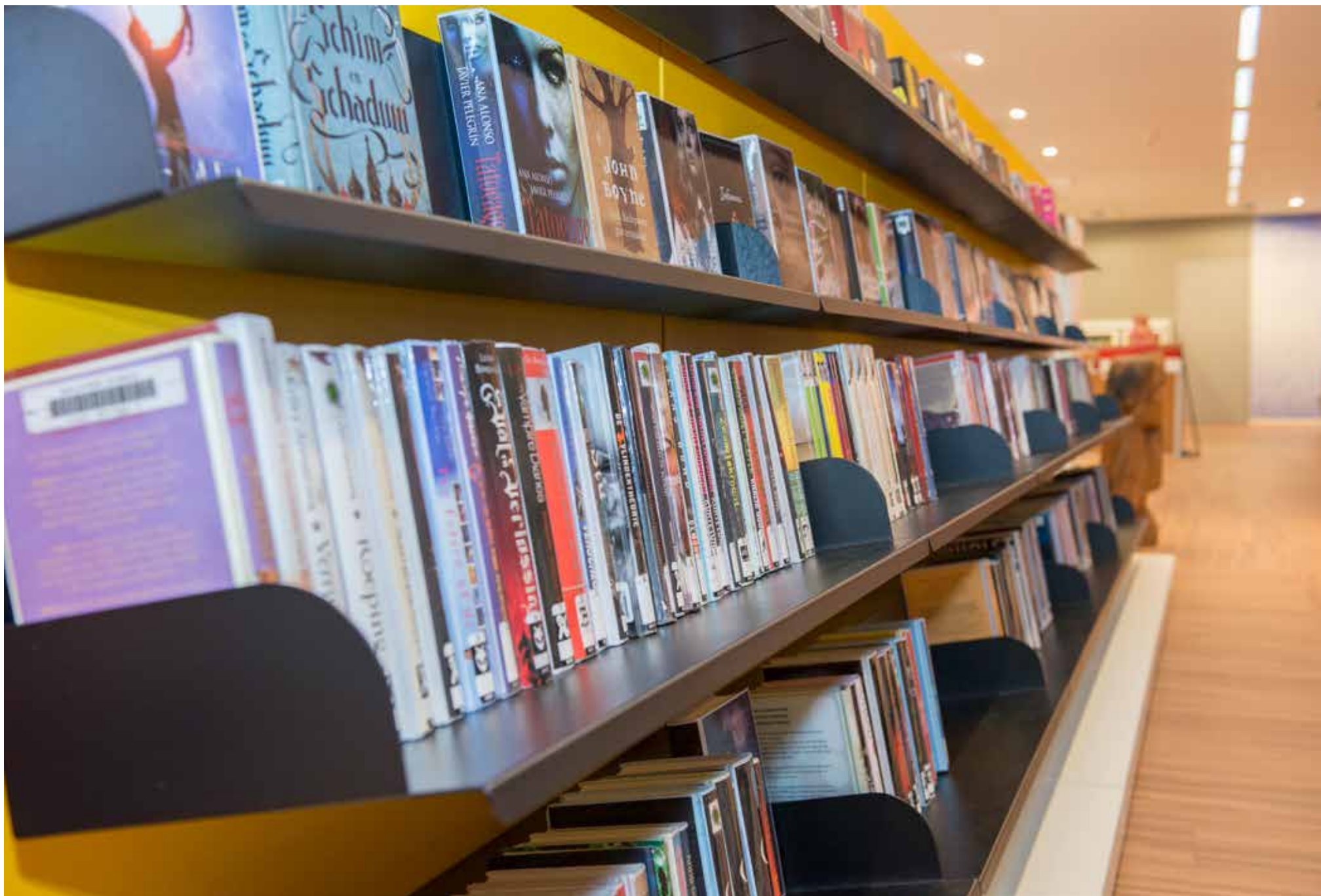
Het jaar eindigde eveneens met een lockdown. Maar er was wel iets veranderd. De bibliotheken werden aangemerkt als ‘essentiële dienstverlening’ en bleven open. Daar zijn we reuzetrots op.

De bibliotheek heeft in 2021 een nieuw beleidsplan voor de komende jaren opgesteld, waarin we aangeven wat onze plannen zijn om de lokale samenleving te versterken na corona.

Als bonus werden we ook weer officieel gecertificeerd voor de komende 4 jaren.

Ten slotte een woord van dank aan alle klanten en bezoekers, die ons ook het afgelopen jaar weer trouw zijn gebleven. We doen ons werk graag voor onze inwoners en we doen het met extra inzet, omdat we kunnen rekenen op hun steun.

Gerard Hendriks,
Directeur / Bestuurder
de Bibliotheek aan de Vliet

DUO IN

ONTWIKKELINGEN IN 2021	6
TIJDLIJN 2021	8
BIBLIOTHEEK IN CIJFERS	11
ONLINE LEZEN, LUISTEREN EN ONTDEKKEN	12
CULTURELE BIBLIOTHEEK	14
MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK	16
EDUCATIEVE BIBLIOTHEEK	20
MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS	23
RAAD VAN TOEZICHT	24
COLOFON	25

ONTWIKKELINGEN IN 2021

NIEUW BELEIDSPLAN

Bibliotheeken spelen een steeds bredere rol in hun gemeenten. De omgeving (gemeente, inwoners) verlangt terecht dat de bibliotheek een steentje bijdraagt aan de ontwikkeling van en verbinding tussen inwoners. Het takenpakket van de bibliotheek is inmiddels uitgebreid met dienstverlening op het gebied van educatie en het sociaal domein. In het nieuwe beleidsplan *'De bibliotheek. Verbinder van mensen, kennis en verhalen 2021-2024'* schetst de bibliotheek hoe zij zich nog nuttiger kan maken voor de samenleving. Dat gaan we doen door kansen en geletterdheid van inwoners te vergroten en de verbinding en het begrip tussen mensen te versterken. We willen bijdragen aan de geletterdheid, de kansen, de kracht, de verbondenheid en aan het goed geïnformeerd zijn. We hebben daarbij speciale aandacht voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben.

Het beleidsplan kwam tot stand met de inzet van een groep bibliotheekmedewerkers, aangevuld met ideeën van extern betrokkenen. Iets om trots op te zijn.

CERTIFICERING

Alle bibliotheken worden eens in de 4 jaar gecertificeerd door een officiële certificeringsinstantie. De Bibliotheek aan de Vliet werd in 2017 voor het laatst gecertificeerd. In 2021 waren we dus opnieuw aan de beurt. In oktober hebben twee auditoren onze organisatie van onder tot boven doorgelicht. Via gesprekken met management en medewerkers vormden de auditoren zich een beeld van hoe onze organisatie functioneert en of de bibliotheek voldoet aan de eisen die de certificering stelt. Ook vinden gesprekken plaats met wethouders, ambtenaren, partners en de Raad van Toezicht van de bibliotheek. Tegen het einde van het jaar kregen we het verheugende bericht dat we aan alle eisen voldoen en dat we opnieuw voor 4 jaar gecertificeerd zijn.

SAMENWERKING MET SENIORWEB

Al jaren werken we met de Stichting Seniorweb aan de Vliet intensief samen aan een aanbod van digitale cursussen, spreekuren, etc. Het bestuur van de stichting heeft in 2021 aangegeven dat ze zich wil opheffen en dat de docenten vrijwilliger worden bij de bibliotheek. Ook willen ze graag dat de bibliotheek de activiteiten verzorgt met ingang van 2022. In het najaar van 2021 startten de voorbereidingen om deze overgang mogelijk te maken. De vrijwilligers van Seniorweb konden zich goed vinden in de plannen. Wij zijn er trots op dat we deze gemotiveerde docenten binnen onze organisatie mogen verwelkomen en bedanken het bestuur van Seniorweb voor de samenwerking en het vertrouwen in de afgelopen jaren.

TOEKOMST VAN DE BIBLIOTHEEK IN LEIDSCHENDAM-VOORBURG

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg heeft eind 2021 unaniem een zeer positief besluit genomen over de modernisering en de toekomst van twee bibliotheekvestigingen. Een pand aan het Fluitpolderplein 12 wordt gerenoveerd en gaat als nieuwe huisvesting dienstdoen in Leidschendam. Het bestaande pand in Voorburg wordt opgeknapt om achterstallig onderhoud weg te werken en beter te voldoen aan eigentijdse eisen. De bibliotheekvestigingen worden anders ingericht om aan de wensen van inwoners tegemoet te komen. Zij zien graag een bibliotheek die voelt als een huiskamer en beschikt over een goede horecavoorziening. De jeugdafdelingen worden getransformeerd tot afdelingen waar veel meer te ontdekken valt en waar de digitale en fysieke wereld door elkaar lopen.

De gemeenteraad besloot ook tot een onderzoek naar een gecombineerde bibliotheek- en theateervoorziening in Voorburg. Zo'n cultuurgebouw moet onderdeel uitmaken van het heringerichte winkelcentrum Julianabaan en zal de aantrekkelijkheid van het winkelcentrum in de toekomst vergroten. Het onderzoek zal als input dienen voor verdere besluitvorming door de gemeente.

LEDENONTWIKKELING

Ondanks alle beperkingen in 2021 is het verheugend om te constateren dat het ledental nagenoeg stabiel bleef. Veel mensen zijn trouw aan de bibliotheek en als er opzeggingen waren dan werden die gecompenseerd door nieuwe leden. Het aandeel jeugd blijft bij de lidmaatschappen onveranderd hoog. Van alle leden is 65% jeugdlid.

HET HUIS VAN DE STAD

De bouwwerkzaamheden aan het Huis van de Stad in Rijswijk wierpen in 2021 hun vruchten af. Wat eerst alleen op papier stond, kreeg daadwerkelijk gestalte in het nieuwe pand. Daardoor worden ruimtes tastbaar en concreet. Het afgelopen jaar zijn werkgroepen van de bibliotheek, Trias, Welzijn Rijswijk en de gemeente aan de slag gegaan om de dienstverlening, samenwerking en inrichting binnen het Huis van de Stad voor te bereiden. Er moet op talloze gebieden nog veel worden geregeld: van afvalbakken tot beveiliging en van hospitality tot gezamenlijke programmering. Vanwege al die voorbereidingen schuift de verhuisdatum van de bibliotheek naar het Huis van de Stad op. De nieuwe datum wordt nader bepaald.

CORONASTEUN

Het coronajaar 2021 had ook zijn weerslag op de financiën van de bibliotheek. Gelukkig kreeg de bibliotheek van beide gemeenten coronasteun om de ergste gevolgen hiervan op te vangen.

TIJDLIJN 2021

Ook in 2021 werd de dienstverlening van de bibliotheek in hoge mate bepaald door de landelijke coronamaatregelen. In de maanden waarin onze vestigingen gedwongen gesloten waren, boden we de Afhaalbibliotheek aan.

Activiteiten konden niet doorgaan op locatie. Waar mogelijk bood de bibliotheek die online aan. In de tijdlijn geven we de belangrijkste mijlpalen van het afgelopen jaar weer.

JANUARI

- De bibliotheken zijn gesloten. Leners maken volop gebruik van de Afhaalbibliotheek door zelf titels te reserveren via de online catalogus of een verrassingspakket te laten samenstellen van 5 titels.
- De Nationale Voorleesdagen vinden online plaats. Naast een lesbrief voor de scholen biedt de bibliotheek filmpjes aan via YouTube met aanvullende opdrachten. De filmpjes worden goed bekeken.

FEBRUARI

- De voorrondes van de Nationale Voorleeswedstrijd vinden online plaats. Voorlezers stuurden hun voorleesfilmpje in. Ook het juryberaad was online en de prijsuitreiking ging via een videoboodschap.

MAART

- Tijdens de persconferentie van 8 maart worden er geen veranderingen aangekondigd voor de bibliotheken. Er wordt nog steeds veel gebruikgemaakt van de Afhaalbibliotheek en de Online bibliotheek.

APRIL

- In april reiken we feestelijk het 100ste boekenpakket uit aan de Emmaüs school in Leidschendam. Als alternatief voor de groepsbezoeken van schoolklassen aan de bibliotheek stelt de bibliotheek boekenpakketten samen voor de scholen.
- Tijdens de persconferentie van 20 april zijn er enkele versoepelingen. Maar verruiming van de mogelijkheden voor bibliotheken is daar niet nog bij.

MEI

- De brede school gaat naar buiten! De lessenserie *'spelen met verhalen'* wordt omgebouwd naar *'buiten spelen met verhalen'*. Ook 'Taal en kunst' voeren we uit op een schoolplein.
- Op 20 mei is het zover: de bibliotheek kan weer open! Registreren van bezoekers, gezondheidscheck en het wijzen van een zitplaats zijn verplicht. Dit vraagt veel van de medewerkers.
- Taalvragers en Taalmaatjes zijn weer welkom in de bibliotheek. Scholen komen weer langs voor lessen en lenen.

JUNI-JULI-AUGUSTUS

- Bibliotheken worden gezien als essentiële algemene toegankelijke publieksvoorzieningen. Er mogen daarom geen coronatoegangsbewijzen worden gevraagd. Maatregelen als registreren en gezondheidscheck blijven wel van kracht.

OKTOBER

- De Kinderboekenweek gaat door. Met een beroepencircuit in de bibliotheek in Leidschendam en Voorburg en een voorstelling met Tosca Menten in Theater Ludens in Voorburg.

SEPTEMBER

- De activiteiten in het Taalhuis gaan weer fysiek van start in de bibliotheek. Dat vieren we met een feestelijke heropening.
- Vanaf 25 september zijn er nieuwe versoepelingen en mogen bibliotheken weer meer.
- Eind september wordt er landelijk gecommuniceerd dat bibliotheken ondersteuning geven bij het aanvragen van een papieren coronabewijs. Dit veroorzaakt een grote toeloop in onze locaties.

NOVEMBER

- Op 2 november komen er in verband met het stijgend aantal besmettingen aangescherpte maatregelen voor de bibliotheken. De mondkapjesplicht in publieke binnenruimten komt terug. En de 1,5 meter onderlinge afstand wordt eind november weer verplicht.

DECEMBER

- Er komt een nieuwe lockdown. Als essentiële dienstverlening blijft de bibliotheek open voor het lenen van boeken.
- Activiteiten in de bibliotheek zijn nauwelijks meer toegestaan.
- Het Taalhuis houdt de leesclubs en spreekuren weer online.

Taalambassadeurs Lelya en Leo bij start campagne 'Ik wil leren'

Wethouders Besteman en Van Eekelen met directeur Hendriks bij opening IDO

RTL 4 filmt in bibliotheek Leidschendam voor programma 'Onderweg naar de Regio'

Opstelling app tour Online bibliotheek

DE BIBLIOTHEEK IN CIJFERS

LEIDSCHENDAM-VOORBURG

76.433 inwoners

-0,13% t.o.v. 2020

Door de lockdowns is het gebruik van digitale media (website, e-books) gestegen. Bezoekersaantallen, uitleningen en aantal volwassen leden namen om die reden af.

RIJSWIJK

55.220 inwoners

1,41% t.o.v. 2020

6.160
volwassenen (18+)
-3,69% t.o.v. 2020

17.142 leden

-0,98% t.o.v. 2020

10.693
jeugdleden (0 - 17 jaar)
0,55% t.o.v. 2020

289
instellingspassen
16,53% t.o.v. 2020

3.241
volwassenen (18+)
-7,00% t.o.v. 2020

9.740 leden

-1,64% t.o.v. 2020

6.365
jeugdleden (0 - 17 jaar)
1,61% t.o.v. 2020

134
instellingspassen
-12,42% t.o.v. 2020

de Bibliotheek

de Bibliotheek

BIBLIOTHEEK GESLOTEN
MAAK GEBRUIK VAN DE
AFHAALBIBLIOTHEEK

GEBRUIK VIA INTERNET

125.203

Website bezoekers

15.077

Luisterboek uitleningen

10.392

Nieuwsbrief ontvangers

3.369

E-book webaccounts

37.655

Inleverattendingen

39.012

E-book uitleningen

164.111

Bibliotheekapp gebruikers

OPENINGSUREN PER WEEK

Leidschendam	44
Rijswijk	44
Stompwijk	5
Voorburg	44

BEZOEKEN, UITLENINGEN EN MEDIA

131.653

Inwoners

26.882

Leden

20,42%

278.586

Uitleningen excl. verleningen

10,4 per lid
2,5 per medium
1,4 per bezoek

192.218

Bezoeken excl. Stompwijk

1,5 bezoeken per inwoner

7,2 bezoeken per lid

109.867

Mediacollectie

4,1 media per lid

ONLINE LEZEN, LUISTEREN, LEREN EN ONTDEKKEN

In 2020 ontdekten veel van onze gebruikers de online mogelijkheden die de bibliotheek biedt om te lezen, te luisteren en te leren. In 2021 nam het gebruik van het online aanbod verder toe.

ONLINE BIBLIOTHEEK

Het meest populair is de landelijke Online bibliotheek met een uitgebreid aanbod aan e-books en luisterboeken. Eind december 2021 konden leden kiezen uit ruim 35.000 e-books en 7.900 luisterboeken.

Uitgebreide gegevens over het aantal uitgeleende e-books in 2021 staan in het overzicht op de volgende pagina. Het aantal uitleningen groeide licht van 38.933 (2020) naar 39.012. Luisterboeken bleken in 2021 erg in trek. Het aantal uitleningen steeg van 4202 (2020) naar 15.077.

APP-TOUR

Om de Online bibliotheek te promoten reisde vorig jaar de app-tour van de Online bibliotheek door het land. Dinsdag 19 oktober deed de app-tour de bibliotheek in Voorburg aan. De stand trok de hele dag bezoekers die kennismaakten met de Online bibliotheek. Andere bezoekers kwamen langs om hun vragen over het gebruik te stellen.

TIJDSCHRIFTENBIEB

November 2020 startte de Koninklijke Bibliotheek een proef met de TijdschriftenBieb. Met deze gratis app kunnen bibliotheekleden digitale edities van een selectie tijdschriften lezen op hun telefoon of tablet. Landelijk installeerden ruim 53.000 mensen de app. En zij lazen in 2021 855.000 keer een tijdschrift. Deze gebruikersaantallen en positieve reacties leidden tot het besluit om de digitale tijdschriften blijvend aan te bieden.

CURSUSSEN

Behalve lezen en luisteren biedt de bibliotheek ook de mogelijkheid jezelf te ontwikkelen met een uitgebreid cursusaanbod van Soofos en GoodHabit. Het cursusaanbod is divers: persoonlijke ontwikkeling, hobby, digitale vaardigheden en werkgerelateerde onderwerpen. Leden van de bibliotheek kunnen deze online cursussen gratis volgen, dus ook jeugdleden.

JEUGDBIBLIOTHEEK

Jeugdleden vinden een schat aan informatie op www.jeugdbibliotheek.nl. De website is ingedeeld in drie leeftijdsgroepen en biedt naast e-books en luisterboeken op onderwerp ook voorleesfilmpjes en digitale prentenboeken.

DELPHER

Ben je geïnteresseerd in geschiedenis? Dan vind je een goudmijn bij www.delpher.nl. In Delpher vind je miljoenen gedigitaliseerde teksten uit Nederlandse kranten, boeken en tijdschriften die je allemaal woord voor woord kunt doorzoeken.

E-BOOKS IN 2021

Sinds 2014 kunnen leden van de openbare bibliotheek e-books lenen. Elk jaar komen er steeds meer leden met een e-bookaccount bij en worden er meer e-books uitgeleend.

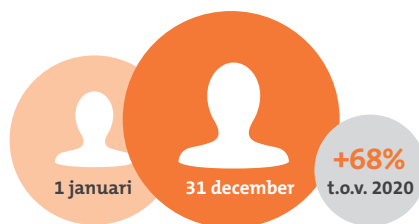
In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books in 2021 voor de Bibliotheek Aan de Vliet.

Meest geleende e-books in 2021

- 1 't Hooge Nest**
Roxane van Iperen
- 2 De meeste mensen deugen**
Rutger Bregman
- 3 De avond is ongemak**
Marieke Lucas Rijneveld
- 4 Het smelt**
Lize Spit
- 5 Cliënt E. Busken**
Jeroen Brouwers

Geregistreerde accounts

Op 31 december waren er **3.369** accounts.

Leners

2.729 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Uitleningen

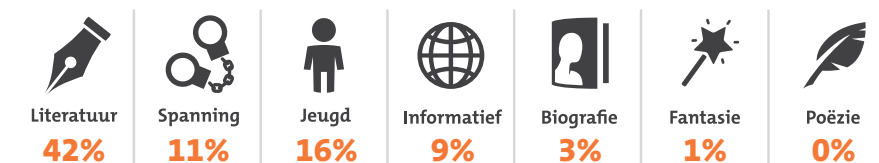
Er werden in 2021 gemiddeld **3.251** e-books per maand uitgeleend.

Hoe werden de e-books gelezen?

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

Uitleningen per genre

CULTURELE BIBLIOTHEEK

We zijn blij met wat we wél konden aanbieden aan activiteiten in het jaar 2021. Want cultuur brengt mensen samen, zet aan tot eigen creativiteit en geeft een mogelijkheid tot verder kijken en denken buiten je eigen wereld.

BOEKENWEEK

De Boekenweek 2021 werd in verband met de coronasituatie verplaatst van maart naar de eerste week van juni. Toch waren er in maart wel enkele activiteiten onder de noemer *Het voorwoord van de Boekenweek*. Het thema 'Tweestrijd' stond centraal in de Boekenweek.

Lezers ontmoetten hun favoriete auteurs online. Elke dag las een andere schrijver 15 minuten voor uit eigen werk. De links naar de video's deelden we op onze website en sociale media. En zo kon men genieten van de verhalen van onder anderen Hanna Bervoets en Splinter Chabot. Deze video's waren ook in juni weer beschikbaar voor geïnteresseerden.

Kijkers van de video's werden uitgedaagd een review te schrijven. Die plaatsten we op de website van de bibliotheek en dat zorgde voor een Boekenweekpagina met een persoonlijke noot.

“OVER DE GRENS – 1001 VERHALEN”

Dit thema zetten we in het najaar in bij verschillende activiteiten.

• Rijswijk in verbinding

Inwoners van Rijswijk nodigden we uit om hun verhaal over Rijswijk te delen in taal, beeld, vlog, foto etc., zodat deze verhalen niet verloren gaan.

• Nederland Leest

We verspreidden tweeduizend exemplaren van *De wandelaar* van Adriaan van Dis, de makkelijk lezen edities onder de bezoekers van het Taalhuis en de grootletterboeken in verzorgingshuizen en in de bibliotheken.

In de bibliotheek in Voorburg was op 20 november een activiteit over het starten van een leeskring. En Lidewijde Paris vertelde hoe literatuur werkt, waarom het zo werkt, waarom lezen belangrijk is en hoe je anders kunt lezen.

• De Open Wand expositie

In de locatie Rijswijk toonden (amateur) kunstenaars uit Rijswijk hun werk, die 'Over de grens' als thema verwerkten. Mooi en ontroerend waren de kunstwerkjes die gemaakt waren door kinderen die in het AZC in Rijswijk verblijven.

We sloten Nederland Leest en de Open Wand expositie af met een speciaal gedicht van stadsdichter Rick van der Rest en de film *The way*.

VREDESPOSTERWEDSTRIJD

Ook dit jaar was het weer spannend tijdens de finale van de Lions International Vredesposterwedstrijd, georganiseerd door Lionsclub Voorburg en Lionsclub Voorburg Prinses Marianne. Het thema van deze editie was *'Wij zijn allemaal verbonden'*. Leerlingen uit groep 8 van acht basisscholen deden dit jaar mee. In de bibliotheek in Voorburg werden vrijdag 12 november de winnaars bekendgemaakt.

De vakjury, bestaande uit Juliette Bouw (wethouder onderwijs en voorzitter van de jury), Jolanda van der Elst (kunstenares) en Jacqueline van Munster (Bibliotheek aan de Vliet), had de zware taak om uit 23 posters de winnende te kiezen. De jury keek naar originaliteit, uitbeelding van het thema en kunstzinnigheid en zo werd de poster van Valerie Coesmans van de Nieuw Vreugd en Rustschool uitgekozen als winnaar van de vakjuryprijs. De publieksprijs ging naar Faith van Daalen van de Prof. Casimirschool.

MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK

In 2021 organiseerden we indien mogelijk activiteiten op locatie, inclusief alle voorzorgsmaatregelen. De coronacrisis heeft iedereen geraakt, maar niet in gelijke mate. De verschillen in de samenleving worden groter en er ontstaan nieuwe kwetsbare groepen. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen op lange termijn zijn. Het lijkt erop dat een deel van de kwetsbare burgers ook digitaal vaardiger wordt. De behoefte aan sociaal contact is groter dan de weerstand tegen de digitale wereld en de computer.

TAALHUIS SPREEKUREN EN LEESCLUBS

Tot september vonden de spreekuren en leesclubs digitaal plaats. Een deel van de taalvragers raakte steeds meer gewend om op deze manier te werken. Naast het wekelijkse 'huiswerk' dat taalvragers ontvingen, lazen ze de Startkrant of een boek en gingen daarover in gesprek.

Door middel van telefonische en digitale spreekuren bereikten we 1053 bezoekers voor het Taalhuis. De meeste bezoekers kwamen voor de leesclub. In totaal verwezen we 210 taalvragers door naar passend taal- en digitaal aanbod in de gemeente Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

Er vindt een persoonlijke overdracht plaats vanuit het Taalhuis. De coördinator vraagt om een directe terugkoppeling van de taalpartner, namelijk wanneer de intake gepland staat en of de taalvrager is geplaatst.

TAALMAATJES

Taalmaatjes werken samen met één of meer taalvragers aan de Nederlandse taal. Dit doen ze wekelijks in de bibliotheek. Door de lange sluiting van de bibliotheek zijn er koppels geweest die tijdelijk minder contact hadden. Anderen vonden creatieve oplossingen door buiten af te spreken of zetten het traject online voort. Ook dit jaar zijn er weer veel vrijwilligers en taalvragers aan elkaar gekoppeld, wat zorgde voor ontwikkeling op het gebied van taal als ook op sociaal vlak.

Door de coronamaatregelen is er één fysieke training 'Aanpak laaggeletterdheid' georganiseerd voor vrijwilligers van Woej gekoppeld aan financiële zelfredzaamheid. De deelnemers ervoeren de training positief in de praktische oefeningen en wat je concreet aan laaggeletterdheid kunt doen. Allen gaven aan de training aan te bevelen aan anderen.

LAAGGELETTERDHEID

Om laaggeletterdheid te herkennen en bespreekbaar te maken, hebben we drie organisaties getraind: de consultants van het Werkgevers Servicepunt (WSP) in Rijswijk, alle pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Morgen Rijswijk en vrijwilligers van Stichting Leergeld. Daarnaast voerden we met verschillende organisaties en scholen gesprekken over laaggeletterdheid en welke ondersteuning de bibliotheek en het Taalhuis kunnen bieden.

AANBOD VOOR NT1-ERS OVER DONORREGISTRATIE

In 2020 startten we met een pilot om NT1-ers (volwassenen die Nederlands als moedertaal hebben) te werven. We willen mensen met lage taalvaardigheden helpen om bewuster een weloverwogen beslissing te maken over donorregistratie. Dit aanbod is getest op een groep NT1 cursisten van de Taal+ school van ROC Mondriaan via samenwerkingspartner Doe Weer Mee! De reacties hebben we gebruikt bij het organiseren van drie activiteiten. Door middel van augmented reality konden deelnemers met een QR-code een kijkje in het menselijk lichaam nemen: wandelen en daarbij focussen op hun lichaam; of deelnemen aan een mindfulness activiteit waardoor de deelnemer ook met aandacht in je lichaam bent. De activiteiten hebben divers publiek aangetrokken. Helaas niet de NT1-ers waarop we hadden gehoopt; we nemen de opgedane kennis mee voor de toekomst.

TAALCAFÉS

De Taalcafés vonden vooral digitaal plaats. Onder ander het sociale ongemak van corona werd besproken en hoe deelnemers dit oplosten door creatieve dingen in huis en digitale ontmoetingen te organiseren. De Taalcafés werden georganiseerd in samenwerking met Welzijn Rijswijk, AZC en Taalschool Rijswijk.

WEEK VAN LEZEN EN SCHRIJVEN EN START CAMPAGNE 'IK WIL LEREN IN RIJSWIJK'

Tijdens de Week van Lezen en Schrijven vond de feestelijke heropening van de Taalhuizen plaats. We konden gelukkig weer bezoekers in het Taalhuis ontvangen. Dat waren er 63 in deze week.

De campagne 'Ik wil leren' is in Rijswijk gelanceerd in bijzijn van wethouder Johanna Besteman. Het doel van de campagne is om meer laaggeletterden te bereiken. Op het campagnemateriaal zijn taalambassadeurs Lelya Beers en Leo van der Werf te zien, die het gezicht van deze lokale campagne vormen. Inwoners van Rijswijk kunnen met flyers of via een lokale website aangeven wat ze willen leren, zoals lezen, schrijven, rekenen, computeren of omgaan met geldzaken. Daarna neemt het Taalhuis contact met hen op.

INSPIRATIETRAININGEN VOOR TAALVRIJWILLIGERS

In 2021 werden alle vijf inspiratietrainingen digitaal uitgevoerd. De trainingen gingen over didactiek en Zoom, leesplezier, de Succes! taalmaterialen, motiverende gespreksvoering en andere communicatieve hulpmiddelen die kunnen helpen bij het ondersteunen van taalvragers. We ontvingen veel positieve reacties als: "Deze avond heeft heel veel nut gehad.", "Erg leuk, veel geleerd, zowel theorie als praktische tips.", "Leuk om onder lotgenoten te zijn."

INFORMATIEPUNT DIGITALE OVERHEID (IDO)

In september startten we in de vestigingen Rijswijk en Leidschendam met het IDO. De officiële opening was op 29 september. In de bibliotheek in Rijswijk verrichtten wethouder Besteman (Rijswijk) en wethouder Van Eekelen (Leidschendam-Voorburg) de openingshandeling. Inwoners kunnen bij het IDO terecht met vragen over de (digitale) overheid rond huurtoeslag, AOW, werk, uitkering, belastingen, rijbewijs, zorg, toeslagen, de CoronaCheck-app of andere zaken. Bibliotheekmedewerkers helpen bezoekers met het vinden van informatie of verwijzen door naar lokale partners. Ook worden mensen doorverwezen naar het cursusaanbod van de bibliotheek, zoals Klik & Tik.

Een mooie reactie van een bezoeker die hulp vroeg bij het aanmaken van een coronabewijs:

“Ik ben daar heel goed geholpen. Meestal vraag ik dit soort dingen aan mijn kleinkinderen, maar zij zijn op vakantie. Ik dacht toen gelijk: ik ga naar de bibliotheek, want zij bieden hulp bij heel veel dingen. Waar kennis is, daar moet je heen, en dat is de bibliotheek!”

DIGITALE BASISVAARDIGHEDEN

Door de coronacrisis zijn, in overleg met onze samenwerkingspartner SeniorWeb aan de Vliet, in het eerste halfjaar alleen online cursussen verzorgd. Deze waren helaas niet geschikt voor mensen met weinig of geen digitale vaardigheden. Gelukkig kon deze groep vanaf september de cursussen Klik & Tik en Digitale overheid weer in de bibliotheek volgen. Ook startten in het najaar de DigiCafés weer. Er kwamen 95 personen langs en kregen antwoord op hun vragen.

PILOT BRUGKLAS

Voor de pilot 'Brugklas' in Leidschendam-Voorburg verzorgden we twee lessen rondom inburgering, internet en digitale overheid. Inburgeraars maakten zo kennis met internet en de digitale overheid. Daarnaast organiseerden we voor hen een rondleiding door de bibliotheek en het Taalhuis. De doelstelling van de pilot was om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de inburgeraar en diens vaardigheden, wensen, leerbaarheid en mogelijkheden.

20 O-4 JAAR

VOORSCHOOLS

Rondom de Nationale Voorleesdagen is een lesbrief ontwikkeld over het prentenboek *'Coco kan het!'* voor peuter- en kleutergroepen. Ruim veertig locaties hebben met deze lesbrief gewerkt. Daarnaast werden voor de peutergroepen voorleesvertellingen op locatie gehouden. Er genoten elf peutergroepen van een theatervoorstelling op de eigen locatie. Helaas konden we in verband met coronamaatregelen niet meer voorstellingen realiseren. Een aantal uitvoeringen zal in 2022 plaatsvinden. Daarnaast zijn er als alternatief online video's ontwikkeld en aangeboden aan de locaties waarin aanvullende lessuggesties waren opgenomen.

Voor het project *Voorlezen op maat* waren in 2021 veertig vrijwilligers actief in peuter- en kleutergroepen. De voorleesmomenten zijn niet allemaal doorgegaan, in verband met maatregelen op de locaties.

In Leidschendam werkten we in samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg mee aan het project centering parenting.

Voor deze groep ouders verzorgden we een bijeenkomst rondom lees- en mediaopvoeding. Dit werd als zeer succesvol ervaren.

Medewerker JGZ:

"Ik heb zelf ook echt wat geleerd van de bijeenkomst. De reactie van een baby van vier maanden op een boekje, dat was echt zo mooi om te zien!"

In 2021 hebben we sterk ingezet op programma's rondom taal en gezinnen met kinderen van 0-6 jaar.

In Rijswijk startten we de VoorleesExpress, waarmee vrijwilligers gezinnen ondersteunen bij het creëren van een taalrijke thuisomgeving. We zijn met vijftien gezinnen gestart.

Daarnaast startten we in Rijswijk met de BoekStartcoach. Met de BoekStartcoach creëren we een warme overdracht voor ouders van het consultatiebureau naar de bibliotheek. De coach was eind 2021 voor tien weken, drie uur per week bij de JGZ-locatie aan de Paul van Vlietlaan en één uur per week in de vestiging van de bibliotheek in Rijswijk. Op het consultatiebureau hebben we tijdens tien bezoeken rond de honderd ouders gesproken. Al na drie bijeenkomsten zagen we ouders, die de BoekStartcoach hadden gesproken, terug bij activiteiten voor baby's en peuters in de bibliotheek.

We zijn in Rijswijk daarnaast gestart met Baby BoekStartochtenden. Een activiteit voor ouders met kinderen van 0-2 jaar oud. Ouders gaan aan de slag met boekjes en media rondom een thema dat de doelgroep aanspreekt. Er zijn tien Baby BoekStartochtenden geweest die wisselend zijn bezocht (tussen de twee en zes ouders per keer). Er is samengewerkt met onder andere JGZ en het Spel- en Opvoedpunt in Leidschendam.

EDUCATIEF AANBOD

Het educatieve aanbod is vanaf het schooljaar 2021-2022 te bestellen via een gloednieuwe edu-shop op de website van de bibliotheek. In totaal zijn er 54 lessen gegeven en 53 leskisten uitgeleend. Daarnaast zijn er nog 18 leskisten uitgeleend waar een les aan gekoppeld was. Vanuit het Cultuurmenu in Leidschendam-Voorburg zijn 27 klassen met groep 3 leerlingen op bezoek geweest voor de nieuw ontwikkelde les *De Wolf*. Daarnaast bezochten nog 13 klassen met groep 6 leerlingen de bibliotheek. Als alternatief voor groepsbezoeken van klassen aan de bibliotheek zijn boekenpakketten samengesteld. In april werd het 100ste boekenpakket feestelijk uitgereikt in Leidschendam. Ook werden bijvoorbeeld schrijversbezoeken op scholen online georganiseerd.

BREDE SCHOOL

De Brede School lessen in Leidschendam-Voorburg zijn gedeeltelijk aangepast om ze geschikt te maken als buitenles. Daardoor konden meer lessen doorgaan, ondanks de coronamaatregelen. Zo deden we *'buitenspelen met verhalen'* en *'taal en kunst buiten'*. Daarnaast hadden we series rondom de microbit en bloxels. In totaal konden er zes lessenseries doorgaan.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT / LEERLIJN LEZEN & LITERATUUR

Basisscholen die meer verdieping willen geven aan hun leesonderwijs, zijn een structurele samenwerking aangegaan met de bibliotheek. Inmiddels doen zestien scholen mee met de Leerlijn Lezen & Literatuur (zes in Leidschendam-Voorburg en tien in Rijswijk). Scholen betalen hiervoor een extra bijdrage en een deel wordt betaald vanuit de subsidie Cultuureducatie met Kwaliteit. Deze subsidieregeling is een derde periode ingegaan en loopt van 2021-2024. In deze nieuwe periode gaan we ons nog meer toeleggen op het borgen van het leesmediaplan op de scholen.

ACTIVITEITEN IN DE BIBLIOTHEEK

Tijdens de Kinderboekenweek kregen we bezoek van schrijfster Tosca Menten met een prachtige theatervoorstelling in Theater Ludens in Voorburg. Daarnaast organiseerden we beroepencircuits waar kinderen in gesprek gingen met mensen met een bijzonder beroep.

Rondom mediawijsheid organiseerden we workshops codekraken voor de leeftijd 7-12 jaar. In totaal deden hier 38 kinderen aan mee.

VOORTGEZET ONDERWIJS

De jeugdafdelingen van de bibliotheken zijn nu voornamelijk ingericht met boekenkasten. Uit het participatietraject met de inwoners van Leidschendam-Voorburg kwam naar voren dat kinderen en jongeren graag een combinatie willen zien van lezen, spelen en nieuwe technologieën. Dit is helemaal in de lijn van het nieuwe beleid-splan om beter aan te sluiten bij de belevingswereld van jeugd en jongeren.

Begin oktober startte er daarom een project in samenwerking met het Technasium in Leidschendam. De leerlingen hielpen met ideeën voor de inrichting van de bibliotheek. Er zijn zo'n tachtig scholieren in locatie Voorburg geweest voor de start van het Technasium project. Zij ontwikkelden in groepjes nieuwe ideeën voor de inrichting van de bibliotheek. Ze richtten zich op verschillende leeftijdscategorieën: 0-6, 6-12 en ,12+ en verdiepten zich in de behoeftes van de doelgroep. In november bezocht een aantal medewerkers van de bibliotheek het Technasium om commentaar te geven op de uitvoering van de opdracht tot nu toe. Halverwege december werden de eindresultaten gepresenteerd. De medewerkers van bibliotheek waren aangenaam verrast door alle ideeën en resultaten.

**Wij werken samen
aan de toekomst
van de bibliotheek!**

de Bibliotheek aan de Vliet

Veurs Lyceum Technasium

de Bibliotheek
aan de Vliet

Veurs Lyceum Technasium

MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS

PERSONEEL

Het zijn de personeelsleden van de bibliotheek die de dienstverlening aan onze klanten vormgeven. Of het nu aan bezoekers is in onze vestigingen, scholen of kinderdagverblijven; onze medewerkers staan gemotiveerd en met deskundigheid klaar.

De coronaperiode was ook voor hen zwaar. In de vestigingen moest er met beperkende maatregelen worden gewerkt (mondkapjes, 1,5 meter afstand, etc.), die met ieder nieuw coronaprotocol weer veranderden. Personeel dat niet in de front-office staat, werkte thuis en gebruikten hun creativiteit om op een andere manier hun functie uit te voeren. Onzekerheid en afstand legden druk op deze medewerkers om hun werk goed te doen én onderlinge binding met collega's en de organisatie te behouden. Dat dit ondanks alles gelukt is, is een compliment aan onze mensen.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de bibliotheek. Bij diverse onderdelen van de bibliotheek zijn vrijwilligers actief om te ondersteunen bij activiteiten en in de begeleiding van inwoners bij bijvoorbeeld bij een taalvraag of digitale vraag. Afgelopen jaar hebben zich ongeveer 150 vrijwilligers ingezet voor de bibliotheek, waarmee ze een enorm waardevolle bijdrage hebben geleverd aan de resultaten. Wij zijn ook voor het afgelopen jaar weer dankbaar voor hun betrokkenheid en inzet.

Er is in 2021 een nieuw vrijwilligersbeleid vastgesteld waarmee we de samenwerking met vrijwilligers nog verder willen versterken, onder andere door ze goed te begeleiden, de juiste waardering te geven en ervoor te zorgen dat hun ideeën op de juiste plek terechtkomen.

RAAD VAN TOEZICHT

Ook in 2021 ondervond het werk van de bibliotheek veel hinder van de coronapandemie. Gelukkig is alles gedaan om, binnen de mogelijkheden die er waren, het beste ervan te maken. En dat is gelukt. De Raad van Toezicht is zich ervan bewust, dat het afgelopen coronajaar veel inspanningen van onze medewerkers heeft gevraagd.

De Raad van Toezicht is gelukkig met de uitkomst van de discussie in Leidschendam-Voorburg over de toekomst van de bibliotheek. Met de verhuizing naar Fluitpolderplein 12 te Leidschendam en het opknappen van de vestiging aan de Koningin Julianalaan te Voorburg is in goede samenwerking met de gemeente een mooi resultaat bereikt. De komende jaren wordt de toekomst van de Voorburgse vestiging bekeken in samenhang met de ontwikkelingen rond het winkelcentrum Julianabaan. Bovendien besloot de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg de voorziene bezuiniging op het bibliotheekwerk in ieder geval tot 2025 uit te stellen.

In Rijswijk komt het Huis van de Stad uit de steigers. De Raad van Toezicht hoopt dat de verhuizing naar deze nieuwe Rijswijkse vestiging van de bibliotheek op afzienbare en haalbare termijn kan worden gerealiseerd.

Eind 2021 ontving de Bibliotheek aan de Vliet opnieuw voor vier jaar de certificering van de onafhankelijke Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk; die toetst met behulp van een audit de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de bibliotheek. De certificering is een blijk van de professionaliteit en inzet van het personeel van de bibliotheek!

De Raad van Toezicht heeft in 2021 vijfmaal vergaderd, deels digitaal. Het behoort tot zijn taken de begroting, het jaarverslag en het beleidsplan goed te keuren. Het overleg over het bestuur van de bibliotheek met directeur Gerard Hendriks was intensief en vruchtbaar, evenals de contacten met de Ondernemingsraad.

Net als 2020 was ook 2021 op financieel vlak een ongewoon en uitdagend jaar als gevolg van de coronacrisis. De Raad is dan ook verheugd dat de bibliotheek op coronasteun kon rekenen vanuit beide gemeenten. Alles bijeen werd het jaar

afgesloten met een (beperkt) tekort op de exploitatierekening dat ten laste is gebracht van de Algemene reserve. De Raad benadrukt dat de omvang van deze reserve onvoldoende is om grote financiële tegenvallers op te vangen.

Verheugend veel kandidaten hebben zich afgelopen najaar gemeld voor de beide vacatures die per 1 januari 2022 zouden ontstaan door het vertrek (na drie termijnen) van de leden Elly Bogerman en Fred van Hemert. De keuze is gevallen op Mirjam Hendriks uit Leidschendam en Stien Archie uit Rijswijk. Erica Reddingius uit Voorburg werd voor een termijn van drie jaar herbenoemd.

De Raad van Toezicht bestond eind december 2021 uit:

- mevrouw E.Y (Elly) Bogerman,
- de heer L.F.F. (Lo) Casteleijn,
- de heer F.A. (Fred) van Hemert,
- mevrouw C.C. (Christine) Kliphuis,
- mevrouw E. (Erica) Reddingius-Dommering,
- mevrouw W.F. (Willy) de Waardt.

Lo Casteleijn,
Voorzitter van de Raad van Toezicht

© 2022 de Bibliotheek aan de Vliet

Druk- en zetfouten voorbehouden. De in dit jaarverslag opgenomen informatie mag worden overgenomen onder bronvermelding van 'Jaarverslag de Bibliotheek aan de Vliet 2021'.

Tekst en informatie

Jaap van Buren, Lo Casteleijn, Ellen Govers, Gerard Hendriks, Sebastiaan Huis, Marjoleine de Leu, Jacqueline van Munster, Hilde Stigter, Sanne den Toom en Ineke Zonneveld.

Beeld

de Bibliotheek aan de Vliet, FreePik.com Pch.vector

Ontwerp en productie

Gary Seif

COLOFON

LEIDSCHENDAM

FLUITPOLDERPLEIN 5
2262 ED LEIDSCHENDAM

STOMPWIJK

DOCTOR VAN NOORTSTRAAT 92 D
2266HA LEIDSCHENDAM

RIJSWIJK

GENERAAL EISENHOWERPLEIN 101
2288 AG RIJSWIJK

VOORBURG

KONINGIN JULIANALAAN 257
2273 JG VOORBURG

Telefoon: 070 2400 250 • E-mail: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl

